

5-3. Forvaltningsret 13.3. – Strafferet 3.3.

Frifindelsesdom i straffesag medførte delvis benådning i anden straffesag efter genoptagelse

En jugoslavisk statsborger vedtog i 2001 en færdselsbøde på 6.000 kr. for at have kørt bil i Danmark uden kørekort. Manden viste i forbindelse med færdselssagen et – skulle det vise sig – forfalsket jugoslavisk kørekort. I marts 2002 blev han frifundet for en tiltale for dokumentfalsk idet retten fandt at han hverken var eller burde have været bekendt med at hans kørekort var falsk. Retten lagde herved mandens detaljerede og troværdige forklaring om erhvervelsen af kørekortet til grund.

Politiet og efterfølgende Rigspolicefen afslog at ombytte det falske jugoslaviske kørekort til et dansk kørekort. Mandens klage herover blev afvist af ombudsmanden som forældet, jf. ombudsmandslovens etårsfrist.

Hvad størrelsen af færdselsbøden fra 2001 angår, meddelte ombudsmanden at han på det foreliggende grundlag ikke kunne tage stilling til om manden på baggrund af frifindelsesdommen burde have (en del af) bøden på 6.000 kr. tilbage. Ombudsmanden henviste herved til at hverken politimesteren eller statsadvokaten syntes at have behandlet spørgsmålet som ombudsmanden samtidig hermed sendte videre til politimesteren.

Politimesteren fastholdt sin tidligere afgørelse om færdselsbødens størrelse, men efter at manden på ny havde klaget til ombudsmanden, ændrede statsadvokaten politimesterens afgørelse idet statsadvokaten mente at der kun var grundlag for at give manden en bøde for at have kørt uden ”gyldigt kørekort” – og ikke for at have kørt ”uden at have erhvervet førerret”. Manden blev herefter (delvis) benådet og fik 4.500 kr. tilbage.

(J.nr. 2005-3447-612).

A, der er født i det tidligere Jugoslavien, fik i 2001 forelagt en bøde på 6.000 kr. for – navnlig – at have kørt bil i Danmark uden kørekort, jf. færdselslovens § 56, stk. 1, hvorefter et motorkøretøj kun må ”føres af en person der har erhvervet kørekort”. A vedtog bøden.

I januar måned 2002 rejste politiet tiltale mod A for dokumentfalsk ved at have forevist et efter politiets opfattelse forfalsket jugoslavisk kørekort.

Den 5. marts 2002 blev A frifundet i byretten idet retten lagde A’s forklaring om erhvervelse af det objektivt set falske kørekort til grund; en forklaring som retten karakteriserede som detaljeret og troværdig. A havde i retten forklaret, at han havde fået kørekortet udleveret på den lokale politistation i Kosovo, at han forud herfor havde modtaget sædvanlig køreundervisning, at han havde aflagt køreprøve samt havde betalt herfor. Retten fandt således ikke at A var bekendt med eller burde have været bekendt med at kørekortet var falsk.

Politiet og efterfølgende Rigspolitichefen afslog at ombytte det falske jugoslaviske kørekort til et dansk kørekort. A, der har vanskeligheder med at skrive dansk, klagede den 22. september 2005 telefonisk til ombudsmanden over hele sagsforløbet som han samtidig oplyste at han ikke forstod. Det sene tidspunkt for klagen skyldtes at A først kort tid forinden var blevet bekendt med ombudsmandsinstitutionens eksistens.

Klagen over Rigspolitichefens afgørelse – truffet den 29. april 2002 – var forældet i forhold til den særlige (etårs)frist som gælder for klager til ombudsmanden, og ombudsmanden afviste således at behandle denne del af den samlede sag.

Det fremgik ikke af de bilag som A i forbindelse med klagen havde sendt til ombudsmanden, om A, dennes beskikkede advokat i straffesagen (om dokumentfalsk) eller hans senere advokater – i lyset af frifindelsesdommen – havde interesseret sig for den forholdsvis store færdselsbøde fra 2001. Politiet kunne ved ombudsmandsinstitutionens telefoniske henvendelse umiddelbart ikke se at dette skulle være tilfældet. Ombudsmanden meddelte A at han på det foreliggende grundlag ikke kunne tage stilling til om A på baggrund af frifindelsesdommen burde have (en del af) den betalte bøde på 6.000 kr. tilbage, idet hverken vedkommende politimester eller statsadvokat syntes at have behandlet dette spørgsmål. Ombudsmanden sendte en kopi af bødeforelægget og den (frifindende) dom til politimesteren som en anmodning fra A om at politimesteren tog stilling til om

frifindelsesdommen (om dokumentfalsk) burde tillægges betydning for færdselsstraffesagen, og i bekræftende fald hvilken.

Den 23. november 2005 traf politimesteren følgende afgørelse i forhold til A:

”Afgørende for tiltalen for færdselslovens § 56, stk. 1, i bødeforelægget den 16. maj 2001 har været, at Deres jugoslaviske kørekort var udløbet den 25. juni 2000. De havde på tidspunktet for kørslen ikke foretaget skridt til ombytning. Jeg var den 16. maj 2001 ikke bekendt med, at kørekortet var falsk. Dette har således ikke haft betydning for tiltalen for færdselslovens § 56, stk. 1. Jeg mener derfor stadig, at De med rette er tiltalt for færdselslovens § 56, stk. 1, den 16. maj 2001, hvorfor jeg ikke agter at opgive påtale i sagen.”

A indbragte via ombudsmandsinstitutionen sagen for statsadvokaten der den 23. januar 2006 ændrede politimesterens afgørelse. Statsadvokaten mente at der alene var grundlag for at give A en bøde for at have kørt uden at have været i besiddelse af et ”gyldigt kørekort”, jf. færdselslovens § 56, stk. 1, 2. pkt., og ikke for at have kørt ”uden at have erhvervet førerret”, jf. § 56, stk. 1, 1. pkt. Statsadvokaten orienterede A om at standardbøden for at have kørt uden gyldigt kørekort var 500 kr. Statsadvokaten oplyste samtidig at hun havde anmodet politimesteren om at træffe afgørelse om delvis benådning for bøden på 6.000 kr.

Den 10. februar 2006 benådede politimesteren (delvis) A og tilbagebetalte 4.500 kr. til ham, idet politimesteren samtidig bemærkede at A under kørslen i 2001 ikke havde anvendt sikkerhedssele, ligesom han havde benyttet håndholdt mobiltelefon.